

“Amb els plantejaments de la joventut d'avui en dia: gairebé trenta anys, un títol superior, no gaire feina i residint a casa dels pares. Llavors -d'això fa vuit anys- un company arquitecte em va oferir la possibilitat d'establir-me a la Val d'Aran. En principi, hi vaig anar per un període de prova -uns dos anys- però m'hi he anat quedant i encara hi continuo”.

En tot aquest temps a terres araneses, el barceloní Lluís Moreu s'ha acostumat a fer un tipus d'arquitectura **“típica del Pirineu però amb determinades peculiaritats locals i, sobretot, molt condicionada pels materials, la climatologia i pel respecte a l'entorn natural i cultural de la zona”.** Això determina una forma de treballar **“potser una mica limitada des del punt de vista creatiu, però jugar amb un número limitat d'opcions et permet aprofundir en les solucions tècniques i anar perfeccionant-les d'obra en obra”.**

Contextualista convençut, el nostre convidat afirma que el que de veritat resultaria difícil és **“construir un edifici en un pla al mig del desert perquè només tens els punts cardinals com a referència: no hi ha un entorn que et condicioni i et doni pistes”.** A la vall on ell treballa de pistes, no n'hi falten, i de condicionaments tampoc: **“Les regulacions de la normativa actual i els ajuntaments aranesos intenten que es conservi la identitat específica de la val. Es limiten les edificacions fora els nuclis preexistents per evitar que les edificacions s'escampin per tot arreu, i es regulen de manera estricta les dimensions i característiques formals bàsiques de tota edificació”.**

En Lluís accepta les regles del joc i considera que **“si un arquitecte no se sent còmode amb aquesta forma de treballar, el millor que pot fer és provar sort per una altra banda”**, però no pot evitar un cert desànim professional quan, dia rere dia, veu com els forans que arriben a la comarca i volen fer-s'hi segones residències li encarreguen **“el que s'ha venut com a casa tradicional aranesa, és a dir, una caseta de pedra amb enormes llucanes i amb terrassa de fusta”.** I és que aquest model d'habitatge no és conseqüència de les regulacions que pretenen protegir l'entorn; és, pura i simplement, un producte fàcil de vendre, **“com el piset de catàleg d'immobiliària”.**

De fet, el nostre interlocutor afegeix que l'arquitectura tradicional de la vall no té gaire a veure amb aquestes modes: **“La gent d'aquí mai t'encarrega una balconada de fusta perquè saben que hauran d'envernissar-la cada any. El mateix passa amb les façanes de pedra crua, tradicionalment les cases de la val tenien façanes arrebossades i pintades per resistir millor la pluja i la neu, només les quadres o cases de les famílies més pobres eren com són ara les cases dels turistes. I abans les llucanes eren només dues de ben petites, per ventilar i prou”.**

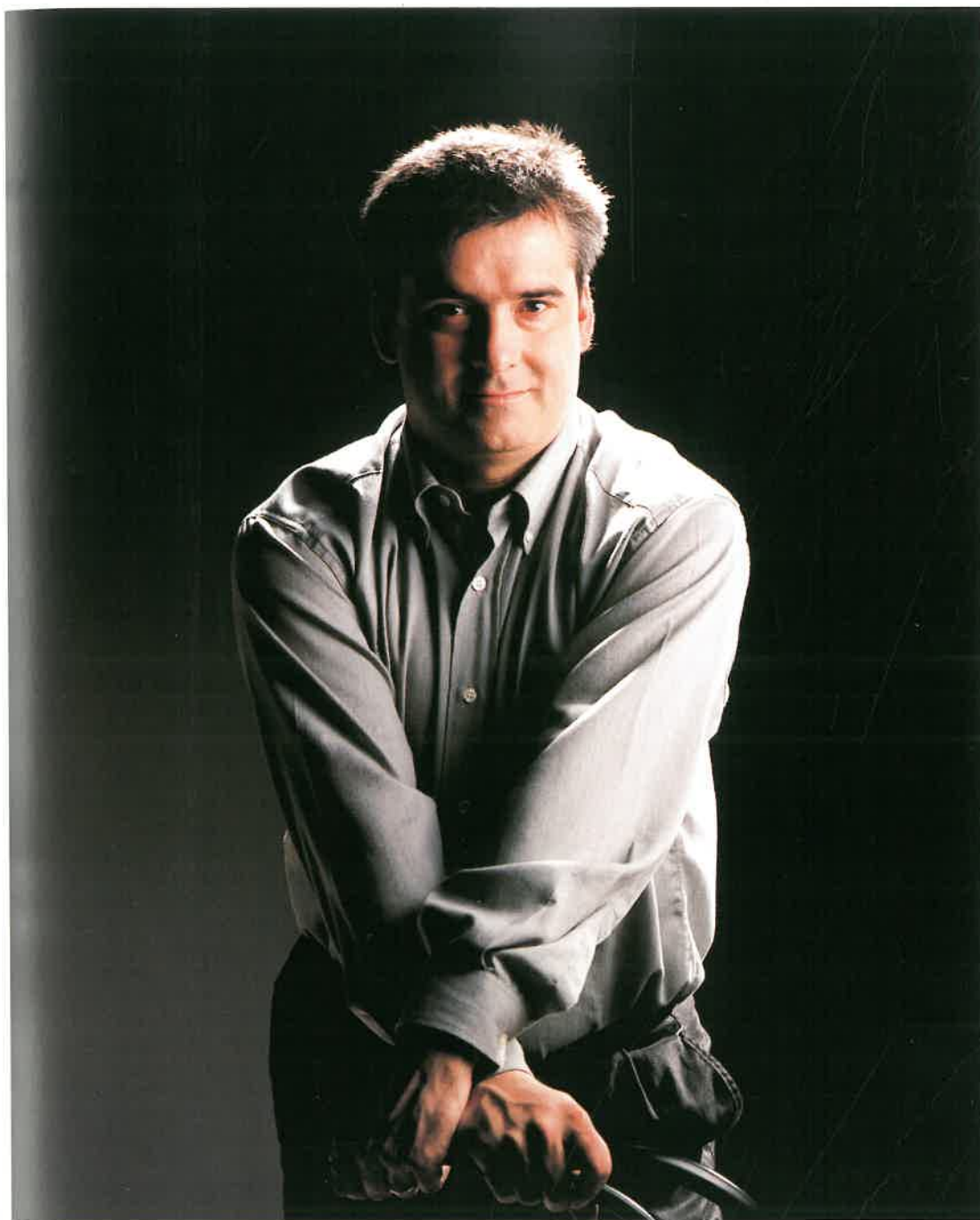
Així doncs, l'anomenada **“casa tradicional aranesa”** no segueix els criteris tradicionals ni és pràctica des del punt de vista del manteniment, cosa que en Lluís sap, d'altra banda, perquè porta prou temps a la zona com per haver entrat en contacte amb la veritable Vall d'Aran, no la de paper couché i Baqueira-Beret, sinó

més aviat la de pobles com Arties, on viu amb la seva dona i el seu fill: **“El fet de casar-me amb una noia d'allà m'ha ajudat a sentir-me còmode i integrar-me del tot amb la gent amb la qual visc, els meus clients potencials. Em sento integrat i penso que la meua perspectiva no és la típica d'alguns forans, que veuen la val com una pista d'esquí gegant; si depengués de mi, encara introduiria més regulacions proteccionistes per conservar la identitat de la comarca i evitar una massificació excessiva”.**

Havíem intuït ja una bona integració en veure com respecta, intactes, els noms locals en aranès -**“la Val d'Aran”**-, però ara la integració se'ns mostra abrupta sense sorprendre'ns.

Això no obstant, el nostre entrevistat no ha perdut mai el contacte amb Barcelona -l'altre cinquanta per cent del seu món- però tot i la sensació de distància que sovint produeix fer arquitectura a una comarca tant llunyana afirma que: **“avui tot està més interconnectat però la Val d'Aran continua fent esforços per conservar la seva especificitat, i això crea distància”.** No es planteja tornar a establir-se a la capital catalana: **“Abans d'anar-me'n d'aquesta ciutat vaig treballar associat amb el meu amic Joan Gil; teníem despatx a Barcelona i, a banda de reformes i petites feines per l'estil, vam fer obres d'una certa importància”.** En aquell temps, en Lluís va tenir un marge de llibertat professional potser una mica superior del que gaudeix ara; ell té els seus gustos com a arquitecte i sovint se sent decebut quan es troba amb casos com el que explica a continuació: **“estic content amb la feina feta, però a última hora em col·loquen una barana que, des del meu punt de vista, espatlla el conjunt”.** Tot i això, també té assumit que la bona arquitectura neix, en el millor dels casos, d'una negociació: **“No és honrat imposar els teus criteris als clients perquè són ells qui hauran de pagar la casa i, a més, en faran ús. Així, dos dels resultats finals que més em satisfan són un petit hotelet a Arties i la casa on ara vivim, i fins i tot en aquest cas vaig haver de negociar perquè la meua dona també havia de viure-hi. No es pot pensar que fem arquitectura per a arquitectes: fem espais d'ús per a persones i hem de tenir en consideració els seus desitjos”.**

Aquest compromís amb una arquitectura a la mida de l'home, tanmateix, no el fa menysprear les primeres línies arquitectòniques: **“Els edificis singulars i d'autor compleixen una funció importantíssima: marquen tendències, poden servir com a element de reflexió i fer evolucionar els gustos de la gent, però la immensa majoria dels professionals catalans fem una arquitectura més neutral i orientada al servei. I és que no es poden confondre els termes; la torre de Collserola és un edifici prou contundent com per marcar una tendència, crec que en general a la gent li agrada, però quan et confien els seus diners per fer un habitatge no és precisament una línia així, el que et demanen”.** Conservadorisme? **“No, hi ha diferents contextos, i a més, tota evolució necessita el seu temps”.** Fa una pausa. **“A l'Aran, també”.**

“Jugar amb un número limitat d’opcions et permet aprofundir en les solucions tècniques i anar perfeccionant-les d’obra en obra”

Lluís Moreu - Barcelona (Barcelonès)